

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 221/2017-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka o sťažnosti [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Veronikou Nackin, Odborárska 23, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv slobôd a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 93/2010 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv slobôd, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 93/2010 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 93/2010 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] n e p r i z n á v a finančné zadost'učinenie.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 312,34 € (slovom tristodvanásť eur a tridsaťštyri centov) na účet jeho advokátky JUDr. Veroniky Nackin, Odborárska 23, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 221/2017-10 z 19. apríla 2017 prijal v časti podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 93/2010. Ide o konanie o neplatnosť právneho úkonu, ktoré začalo 8. septembra 2010 na základe podanej žaloby a nie je ešte právoplatne skončené.

2. Okresný súd konanie zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, ale sťažovateľ v rámci lehoty na podanie odvolania súdny poplatok zaplatil. Napriek tejto skutočnosti však okresný súd svoje uznesenie o zastavení nezrušil a vec považoval za právoplatne skončenú, pretože ju uložil do archívu súdu.

3. Dňa 10. februára 2017 podala právna zástupkyňa sťažovateľa sťažnosť, na ktorú jej odpovedal podpredseda okresného súdu a tiež zákonná sudkyňa, ktorá uviedla, že okresný súd zruší svoje uznesenie o zastavení konania a vo veci bude ďalej konať.

4. Sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 označených práv postupom okresného súdu v namietanom konaní, alternatívne porušenie iba základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikáže okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov a prizná mu finančné zadostučinenie v sume 2 300 € a náhradu trov konania v sume 312,34 €.

5. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k priebehu konania podaním sp. zn. Spr. 3367/2017 z 23. mája 2017 doručeným ústavnému súdu 31. mája 2017. Vo vyjadrení okresného súdu, ktorého prílohu tvorí aj vyjadrenie zákonnej sudkyne a chronológia procesných úkonov, sa okrem iného uvádza: „ Dňa 10.02.2017 sťažovateľ doručil na tunajší súd sťažnosť, ktorou sa sťažoval na postup súdu v konaní pod sp. zn. 24 C 93/2010 s poukazom na to, že vec je už evidovaná v archíve, a to aj napriek uhradeniu súdneho poplatku za podanie žaloby dňa 08.06.2012. Zároveň sťažovateľ poukázal na uznesenie o zastavení konania zo dňa 19.04.2012, č. k. 24 C 93/2010-38, na ktorom je vyznačená právoplatnosť, ktorá nespĺňa podmienky k nadobudnutiu právoplatnosti. Sťažnosť v súvislosti s namietaným postupom bola dňa 10.03.2017 riešená tunajším súdom už pod Spr. 2050/2017, pričom táto bola vyhodnotená ako neprípustná, nakoľko smerovala voči procesnému postupu zákonnej sudkyne [REDAKOVANÉ] v individuálnej právnej veci.

Vychádzajúc zo spisového materiálu a prehľadu jednotlivých úkonov mám za to, že súd odo dňa podania žaloby na tunajší súd, a teda od 08.09.2010 do dňa 19.04.2012, kedy uznesením č. k. 24 C 93/2010-38 konanie zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za podanie žaloby, konal plynulo a bez zbytočných prietahov. Dňa 27.02.2017 bol pridelený spis sp. zn. 24 C 93/2010 náhodným výberom zákonnej sudkyňi [REDAKOVANÉ]. Od pridelenia veci zákonnej sudkyňi možno konštatovať, že súd koná priebežne a toho času

sa čaká na vyjadrenie žalobcov k vyjadreniu žalovaného, prípadne ak sa žalobcovia nevyjadria, vec sa predloží zákonnej sudkyňi na vytýčenie termínu pojednávania.

V súvislosti so zastavením konania, o ktorom súd rozhodol uznesením zo dňa 19.04.2012, č. k. 24 C 93/2010-38 a nezrušením uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku následne po tom, čo žalobcovia zaplatili spoločne a nerozdielne súdny poplatok za podanú žalobu do konca lehoty na podanie odvolania je možné konštatovať nečinnosť Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 24 C 93/2010. Vytýkaný nedostatok v postupe tunajšieho súdu bol odstránený uznesením zo dňa 11.04.2017, č. k. 24 C 93/2010-71, ktorým súd zrušil uznesenie o zastavení konania.

Zo súdneho spisu je však zrejmé, že od zaplatenia súdneho poplatku v roku 2012 až do podania sťažnosti v roku 2017 sa sťažovateľ nezaujímal o stav súdneho konania, nežiadal súd, aby v konaní pokračoval, ani inak nechránil svoje práva. Napriek tomu, že tunajší súd pochybil, keď nezistil zaplatenie súdneho poplatku, sťažovateľ sa v období r. 2012-2017 nijakým spôsobom nepričinil k ochrane svojich práv.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu... a v prípade záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov porušené bolo, žiadam, aby súd zvážil dôvodnosť a primeranosť finančného zadosťučinenia a nepriznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v celej uplatnenej výške s poukazom na to, že súd priebežne konal a naďalej aj koná, s výnimkou obdobia, kedy považoval konanie sp. zn. 24 C 93/210 zastavené...

Chronológia úkonov vykonaných v spise pod sp. zn. 24 C 93/2010

- Dňa 08.09.2010 bola na súd podaná žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu.
- Dňa 27.09.2010 súd vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe, výzva žalovanému bola doručená dňa 01.10.2010.
- Dňa 09.11.2010 boli žalobcovia vyzvaní, aby predložili súdu majetkové pomery.
- Dňa 03.03.2011 súd doručoval vyjadrenie žalobcov žalovanému.
- Dňa 03.03.2011 súd vyzval Geodetický a kartografický ústav, aby súdu oznámil, či žalobcovia vlastnia nehnuteľnosti, výzva bola doručená ústavu dňa 11.03.2011.
- Dňa 03.03.2011 súd vyzval Krajský dopravný inšpektorát PZ, aby súdu oznámil, či žalobcovia sú vlastníkami alebo držiteľmi motorového vozidla a ak áno, akého.

- Dňa 24.05.2011 bol daný pokyn na predloženie spisu súdnej tajomníčke na vyhotovenie výzvy na príslušný Obvodný dopravný inšpektorát v Topolčanoch.
- Dňa 01.06.2011 súd výzvou vyzval ODI OR PZ v Topolčanoch, aby oznámil súdu, či žalobca v 1. rade je vlastníkom alebo držiteľom motorového vozidla, výzva doručená ODI OR PZ v Topolčanoch dňa 09.06.2011.
- Dňa 26.09.2011 súd uznesením č. k. 24 C 93/2010-30 oslobodenie od platenia súdneho poplatku žalobcovi v 1. rade nepriznal.
- Dňa 30.09.2011 súd vyzval žalobcov, aby zaplatili spoločne a nerozdielne súdny poplatok za podanú žalobu.
- Dňa 05.12.2011 súd predložil spis Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o dovolaní žalobcu v 1. rade proti uzneseniu zo dňa 26.09.2011, č. k. 24 C 93/2010- 30.
- Dňa 09.03.2012 bolo tunajšiemu súdu doručené uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.01.2012, č. k. 5 Co 544/2011-34, ktorý potvrdil napadnuté uznesenie tunajšieho súdu.
- Dňa 13.03.2012 súd doručoval uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.01.2012, č. k. 5 Co 544/2011-34 žalobcovi v 1. rade.
- Dňa 17.04.2012 súd zisťoval v účtárni, či žalobcovia zaplatili súdny poplatok za podanú žalobu.
- Dňa 18.04.2012 bolo v účtárni súdu zistené, že súdny poplatok za žalobu nebol zaplatený.
- Dňa 19.04.2012 súd uznesením č. k. 24 C 93/2010-38 konanie zastavil a rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.06.2012.
- Dňa 17.07.2012 bola vec sp. zn. 24 C 93/2010 poplatkovo preverená a spis bol daný do archívu.
- Dňa 10.02.2017 bola na súd doručená sťažnosť žalobcov, zapísaná pod Spr. 2050/2017, ktorá bola dňa 10.03.2017 vyhodnotená ako neprípustná, nakoľko smerovala voči procesnému postupu zákonnej sudkyne v individuálnej právnej veci.
- Dňa 22.02.2017 došlo k reklamácií zápisu veci do oddelenia 7 C a k zisteniu, že súdny poplatok za podanú žalobu bol zaplatený dňa 08.06.2012.

- Úpravou dozornej úradníčky zo dňa 27.02.2017 spis bol pridelený náhodným výberom zákonnej sudkyňi [REDAKOVANÉ].

- Dňa 07.03.2017 bol daný pokyn na predloženie spisu sp. zn. 24 C 93/2010 vyššiemu súdnemu úradníkovi za účelom zrušenia uznesenia zo dňa 19.04.2012, č. k. 24 C 93/2010-38 a prípravy pojednávania.

- Dňa 15.03.2017 vyšší súdny úradník prevzal spis sp. zn. 24 C 93/2010 za účelom realizácie pokynu zo dňa 07.03.2017.

- Dňa 11.04.2017 súd uznesením č. k. 24 C 93/2010-71 zrušil uznesenie o zastavení konania.

- Dňa 11.04.2017 súd vyzval právneho zástupcu žalovaného na doplnenie novej plnej moci na zastupovanie žalovaného v konaní.

- Dňa 11.04.2017 súd uznesením č. k. 24 C 93/2010-73 vyzval žalobcov na vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného, uznesenie doručené žalobcovi v 1. rade dňa 26.04.2017 a žalobcovi v 2. rade dňa 20.04.2017.

- Dňa 15.05.2017 bol daný pokyn vyššieho súdneho úradníka na doručenia uznesenia zo dňa 11.04.2017, č. k. 24 C 93/2010-71 právnenému zástupcovi žalovaného a v prípade, že nepríde vyjadrenie žalobcov k vyjadreniu žalovaného, aby bol spis predložený zákonnej sudkyňi na vytýčenie termínu pojednávania a v prípade, že sa žalobcovia vyjadria, aby bol spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi. “

6. V zásade rovnaké skutočnosti týkajúce sa chronológie úkonov okresného súdu a účastníkov konania (strán sporu) zistil aj ústavný súd z obsahu sťažnosti a súdneho spisu, ktorý mu bol doručený spolu s vyjadrením okresného súdu 31. mája 2017.

7. Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne v stanovisku zo 6. júna 2017, ktorým reagoval na vyjadrenie predsedníčky okresného súdu, uviedol:

„S vyjadrením podpredsedníčky súdu sa nemožno stotožniť, pokiaľ ide o nečinnosť. Máme za to, že uhradením súdneho poplatku bola splnená povinnosť vyplývajúca žalobcovi a bolo následne na súde aby vo veci konal. O domnelom nadobudnutí právoplatnosti sa žalobca dozvedel až od žalovaného, a to v roku 2014 na pojednávaní v úplne inom spore. Žalobca následne bezodkladne informoval súd prípisom, ktorý bol súdu doručený

22.10.2014, kópia tohto prípisu, na ktorom je uvedená podacia pečiatka, má k dispozícii súd, nakoľko bola uvedená v prílohe už pri podávaní sťažnosti sp. zn. Spr. 2050/2017, ako aj Ústavný súd..., nakoľko bola uvedená aj v prílohe ústavnej sťažnosti.

Ako bolo uvedené v ústavnej sťažnosti, súd bol žiadaný o prešetrenie veci aj telefonicky. Napriek tomu, že toto nie je evidované, už spomínaný prípis vyvracia tvrdenia podpredsedníčky súdu o nečinnosti sťažovateľa.

Poukazujeme aj na skutočnosť, že konajúci súd, ako sa vyjadril čaká na vyjadrenie žalobcov, avšak sťažovateľovi bolo v prílohe namiesto vyjadrenia žalovaného doručené jeho vlastné vyjadrenie. Na toto pochybenie bol konajúci súd telefonicky upozornený ešte pred odoslaním spisového materiálu Ústavnému súdu SR, avšak ani napriek tejto skutočnosti nebolo doposiaľ sťažovateľovi ako žalobcovi doručené vyjadrenie žalovaného. Konaním súdu tak opäť dochádza k zbytočným prieťahom v konaní.

Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, v bode VI. ústavnej sťažnosti sa uvádza, že o zadosťučinenie sa žiada len od obdobia uhradenia súdneho poplatku do obdobia, kedy súd začal vo veci konať. Preto stanovisko, ktoré zastáva aj podpredsedníčka súdu v bode III., prvom odseku in fine, sa ničím nelíši od požiadavky sťažovateľa. Preto navrhujeme, aby Ústavný súd... ústavnej sťažnosti v rozsahu bodu X. 1. a bodoch IX. 2-4. ústavnej sťažnosti vyhovel.“

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

9. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

11. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nahradil Občiansky súdny poriadok a ktorý vo svojich ustanoveniach upravuje zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania v čl. 17. Podľa § 100 ods. 1 OSP len čo sa konanie začalo,

postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (obdobne § 157 ods. 1 CSP).

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj s'ťažnosť s'ťažovateľa.

15.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je určenie, že „Zmluva o úvere zo dňa 18.02.2009 uzavretá medzi žalovaným - [REDAKOVANÉ] a žalobcom v 2. rade: [REDAKOVANÉ] ako aj ručiteľský záväzok žalobcu v 1. rade: [REDAKOVANÉ], ktorý je jeho súčasťou sú od počiatku neplatné“. Z hľadiska skutkovej a právnej zložitosti treba uviesť, že okresný súd nevykonal žiadne dokazovanie a k zabezpečeniu dôkazových prostriedkov a s tým spojenému právnemu posúdeniu skutkového stavu nevyhnutnému pre rozhodnutie v merite veci vôbec nepristúpil (rozhodol iba nesprávne o zastavení konania, ako to uviedol aj okresný súd vo vyjadrení k s'ťažnosti), a preto sa zložitost' veci ani nedá reálne hodnotiť.

15.2 Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil, že k predĺženiu predmetného konania došlo nielen nesprávnym postupom okresného súdu (pozri nižšie bod 14.3), ale čiastočne aj pričinením samotného s'ťažovateľa, ktorý sa v priebehu konania o svoju vec viac rokov (od roku 2012) riadne nestaral a s'ťažnosť na údajné zbytočné priet'ahy v konaní, ktoré mu mali spôsobať ujmu, podal až v roku 2017. Účinne si teda

nestrážil svoje práva [vigilantibus iura (obdobne pozri aj III. ÚS 382/08 a III. ÚS 254/09, I. ÚS 780/2014)] v uvedenom konaní.

15.3 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu. Vychádzajúc z predloženej sťažnosti, ako aj zo stanovísk účastníkov konania a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd konštatuje predovšetkým nesústredené správanie okresného súdu, ktoré v spojitosti s celkovou dĺžkou súdneho konania (viac ako 7 rokov) malo za následok zistenie zbytočných prietáhov, pretože okresný súd vykonával iba jednoduché úkony [napr. spracoval výzvy na vyjadrenie žalovanému k žalobe z 27. septembra 2010 – (č. 1. 7), zaslal sťažovateľovi potvrdenie na vyplnenie údajov o jeho osobných majetkových pomeroch z 9. novembra 2010, zisťoval, či žalobcovia vlastnia nehnuteľnosti, resp. motorové vozidlá (marec a máj 2011), ako aj rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku z 24. septembra 2011 (č. 1. 30), ktoré rozhodnutie bolo potvrdené odvolacím súdom (bližšie sú jeho úkony špecifikované v bode 4)]. Dňa 19. apríla 2012 okresný súd konanie zastavil, pretože sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok v sume 99,50 €. Rozhodnutie o zastavení konania bolo doručené sťažovateľovi doručené 25. mája 2012 (č. 1. 39) a podľa okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 12. júna 2012 (č. 1. 38).

Dňa 22. februára 2017 na základe sťažnosti sťažovateľa však okresný súd zistil, že súdny poplatok bol zaplatený 8. júna 2012 v lehote na podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania, a preto nemožno vec posudzovať ako právoplatne skončenú. Okresný súd následne uznesením (č. 1.71) svoje uznesenie (č. 1. 38) preto zrušil. Postup okresného súdu teda nemožno považovať v tomto období ako sústredený a správny, pretože pri vyznačovaní právoplatnosti (17. júla 2012 – č. 1. 40) zjavne pochybil (dal spis do archívu), a súčasne pritom nezistil, že súdny poplatok bol včas zaplatený.

16. Podľa názoru ústavného súdu konanie, ktoré trvá pomerne dlhé obdobie, možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. II. ÚS 3/09, III. ÚS 170/2010, III. ÚS 21/2014).

17. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným priet'ahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. Aj neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa s'ťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. IV. ÚS 164/03, IV. ÚS 121/04, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 380/08, I. ÚS 158/2010).

18. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 93/2010 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

19. Ústavný súd zároveň prikázal okresnému súdu, aby vo veci sp. zn. 24 C 93/2010 konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

20. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

21. S'ťažovateľ v s'ťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2 300 € vypočítané „vo výške 500,- € za každý skončený kalendárny rok omeškania od uhradenia súdneho poplatku a vo výške 300 € za obdobie od 07.06.2016 do 13.03.2017, kedy bolo doručené upovedomenie o vybavení s'ťažnosti“.

Svoju žiadosť o priznanie finančného zadosťučinenia (priznanie nemajetkovej ujmy v sume 2 300 €) vo svojej sťažnosti tak bližšie ústavne konformným spôsobom neodôvodňuje, hoci je zastúpený advokátkou.

22. Aj keď by podľa názoru ústavného súdu v takýchto prípadoch zvyčajne prichádzalo do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, ústavný súd nemohol sťažovateľovi toto finančné zadosťučinenie priznať, pretože svoju žiadosť riadne neodôvodnil podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde a uviedol len rozsah požadovaného zadosťučinenia. Ústavný súd z tohto dôvodu sťažovateľovi finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

23. Ústavný súd k tomu dodáva, že jeho fakultatívna právomoc priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v žiadnom rozsahu nijakým spôsobom nemodifikuje ani nerozširuje účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje v konaní o namietanom porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. V súvislosti s uvedeným považuje ústavný súd za dôležité zdôrazniť aj to, že jeho právomoc priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy sťažovateľovi, ktorého sťažnosti vyhovie v merite veci, nie je samostatným nárokom sťažovateľa na akési odškodnenie za prípadné prietahy v konaní príslušného štátneho orgánu, ale má len akcesorickú povahu. Satisfakčný potenciál rozhodnutia ústavného súdu teda nie je autonómny prvkom ním poskytovanej ochrany ani akýmsi paralelným titulom pre domáhanie sa tejto ochrany. Takýmto titulom je len a výlučne potreba chrániť konkrétne základné právo sťažovateľa a prostredníctvom tohto práva aj princíp právnej istoty (I. ÚS 235/03, I. ÚS 112/07, I. ÚS 203/09, I. ÚS 496/2013).

24. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania a advokátka si vyčíslila odmenu spolu v sume 312,34 € .

25. Ústavný súd zistil, že základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2016 v sume 884 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2017 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti) po 147,33 €. Ďalej má sťažovateľ nárok aj na náhradu režijného paušálu 8,84 € za jeden úkon podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľovi, spolu takto predstavuje sumu 312,34 € (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

26. Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde), tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

27. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 19. júla 2017